

Πορεία προς τη Θέωση με ελευθερία, θλίψεις και ταπείνωση.

Αρχιμανδρίτου Σωφρονίου (Σαχάρωφ)

«Εάν γαρ μη πιστεύσητε ότι Εγώ ειμι (ο αποκαλυφθείς εις τον Μωϋσῆν επί του Σινά), αποθανείσθε εν ταις αμαρτίαις ημών» (Ιωάν. 8,28)· «Αβραάμ ... ηγαλλιάσατο ίνα ίδη την ημέραν την Εμήν, και είδε και εχάρη» (Ιωάν. 8,56)· «ώφθην προς Αβραάμ και Ισαάκ και Ιακώβ (μετά του ονόματος Θεός Παντοκράτωρ)· και το Όνομά Μου Κύριος (Γιάχβε) ουκ εδήλωσα αυτοίς» (Εξ. 6,3· βλ. Πράξ. 7,2). «Ει γαρ επιστεύσατε Μωυσει, επιστεύσατε αν Εμοί· περί γαρ Εμού εκείνος έγγραψεν» (Ιωάν. 5,46). «Και αρξάμενος από Μωυσέως και από πάντων των προφητών διηρμήνευεν αυτοίς εν πάσαις ταις γραφαίς τα περί Εαυτού» (Λουκ. 24,27).

Εν τω πνευματικώ ημών θανάτῳ απωλέσαμεν την αίσθησιν της αμαρτίας, και νυν άνευ του Χριστού και της χάριτος του Αγίου Πνεύματος δεν δυνάμεθα να ίδωμεν αυτήν εν ημίν. Η δε αμαρτία κατά την ουσίαν αυτής είναι πάντοτε έγκλημα κατά της αγάπης του Θεού. Το έγκλημα τούτο είναι δυνατόν ουχί άλλως ει μη εάν ο Εγώ Ειμι, τουτέστιν ο απόλυτος Θεός, είναι Προσωπικός και αι μετ' Αυτού σχέσεις ημών βαθέως προσωπικαί. Δεν υπάρχει άλλη πίστις ή άλλη θρησκεία όπου το μυστήριον της αμαρτίας θα

απεκαλύπτετο δια τοιούτου τρόπου. Ιδού πώς ο Άγιος Εφραίμ ο Σύρος, πλήρης Πνεύματος Αγίου, προσηύχето: «Δώρησαι μοι του οράν τα εμά πταίσματα»· και όλοι οι Πατέρες συνεφώνουν ότι η όρασις της αμαρτίας ημών είναι τι μείζον της οράσεως Αγγέλων. Επομένως, διακρίνοντας το απ' αιώνος κεκρυμμένον, εν κατανύξει καρδίας κράζομεν:

«Κύριε Ιησού Χριστέ, ελέησον με τον αμαρτωλόν, σώσον με τον πεπτωκότα».

«Μέγα εστι το της ευσεβείας μυστήριον· Θεός εφανέρωθη εν σαρκί, εδικαιώθη εν Πνεύματι, ώφθη αγγέλοις, εκηρύχθη εν έθνεσιν, επιστεύθη εν κόσμω, ανελήφθη εν δόξη» (Α' Τιμ. 3,16). Πάντες ημείς είμεθα απόγονοι του Αδάμ, του πεπτωκότος δια της εωσφορικής πτώσεως. Η ιδέα της θεώσεως είναι έμφυτος εις τον κατ' εικόνα Θεού κτισθέντα άνθρωπον, το πρόβλημα όμως είναι, πώς επιτυγχάνεται αύτη. Εάν είμεθα κτίσματα και ουχί το Πρώτον και Αυθύπαρκτον Όν, τότε είναι αφροσύνη να υποθέσωμεν ότι δυνάμεθα να γίνωμεν ίσοι προς τον Θεόν, αντιπαρερχόμενοι Αυτόν.

Θεμέλιον της ζωής ημών αποτελεί η «εν σαρκί φανέρωσις του Θεού». Εάν η προσδοκία της θεώσεως είναι αναφαίρετος αφ' ημών, τότε η οδός προς αυτήν συνίσταται εις την πρόσληψιν της ζωής του Θεού, Όστις εφανέρωσεν Εαυτόν εις ημάς εν τη ημετέρα μορφή υπάρξεως· όντως οφείλομεν να αφομοιώσωμεν τον λόγον Αυτού, το Πνεύμα Αυτού· να ομοιωθώμεν προς Αυτόν εις πάσας τας εκδηλώσεις ημών. Και όσον πληρεστέρα είναι η ομοίωσις ημών προς Αυτόν εν τω κόσμω τούτω, τοσούτον πληρεστέρα και τελειότερα θα είναι η θέωσις ημών. Και πάλιν ο Απόστολος Παύλος λέγει: «Ο κολλώμενος (δια της προσευχής και της θείας μεταλήψεως) τω Κυρίω έν πνεύμα εστι» (Α' Κορ. 6,17)· όθεν και προσευχόμεθα:

«Κύριε Ιησού Χριστέ, ο Μονογενής Υιός του Πατρός, Μόνος Συ εί η ελπίς ημών· μετά Σου και δια Σου οδήγησον ημάς προς τον Πατέρα ... ελέησον με τον αμαρτωλόν».

Τούτο είναι το νόημα της ευαγγελικής κλήσεως: το ζην αιωνίως εν τοις κόλποις της Αγίας Τριάδος. Αλλ' «η Βασιλεία (Αυτής) ... βιάζεται, και βιασταί αρπάζουσιν αυτήν» (Ματθ. 11,12). Είναι απαραίτητος η βία, διότι είναι «στενή η πύλη και τεθλιμμένη η οδός η απαύγουσα εις την ζωήν, και ολίγοι εισίν οι ευρίσκοντες αυτήν» (Ματθ. 7,14). Και όταν ημείς οι χριστιανοί δεν συγκατατιθέμεθα να συμπορευθώμεν μετ' εκείνων οίτινες «ουχ ευρίσκουσιν

αυτήν», **διότι δεν θέλουν**, τότε αναφέρονται συγκρούσεις. Γινόμεθα ανεπιθύμητοι υπό των υιών του κόσμου τούτου – τοιούτος είναι ο κλήρος των αγαπώντων τον Χριστόν.

Όταν ο Κύριος είναι μεθ' ημών, πάντα τα παθήματα της ζωής δεν φαίνονται φοβερά, διότι μετ' Αυτού «μεταβεβήκαμεν εκ του θανάτου εις την ζωήν» (Α' Ιωάν. 3,14). Είναι εν τούτοις αναπόφευκτοι αι ώραι και αι περιόδοι εισέτι της Θεοεγκαταλείψεως: «Θεέ Μου, Θεέ Μου, ινατί Με εγκατέλιπες;» (Ματθ. 27,46). Εάν όμως πλέον τούτου υπομένωμεν και την εκ μέρους των ανθρώπων αποστροφήν, η απόγνωσις ημών δύναται να λάβη λίαν βαθείαν μορφήν, και ημείς επικαλούμεθα Αυτόν, Όστις, «πειρασθείς, δύναται τοις πειραζομένοις βοηθήσαι» (Εβρ. 2,18):

«Κύριε Ιησού, σώσον με τον καταποντιζόμενον, ως έσωσας τον Πέτρον».

Εν τη ασκήσει της προσευχής έκαστος πορεύεται μέχρι του εφικτού εις αυτόν μέτρου. Δεν είναι εύκολον να εύρωμεν μόνοι τα όρια των δυνάμεων αυτών. Οι φερόμενοι Πνεύματι Αγίω ουδέποτε παύουν να μέμφωνται εαυτούς ως αναξιούς του Θεού. Εις στιγμάς δε βαρείας απογνώσεως αποχωρούν προς καιρόν από του χείλους της αβύσσου, όπου ίστανται εν πνεύματι, ίνα δώσουν αναψυχήν εις τον ψυχισμόν και εις το σώμα αυτών, και εν συνεχεία επιστρέφουν εκ νέου επάνω της αβύσσου.

Αλλ' είτε ησυχάζει τις είτε αναπαύεται, εν τω βάθει της καρδιάς μένει πάντοτε πληγή τις ήτις δεν επιτρέπει εις τον ασκητήν να παραδοθή εις υπερήφανον περί εαυτού λογισμόν. Η ασκητική ταπείνωσις ριζούται συνεχώς εν τη ψυχή και αποβαίνει τρόπον τινά φύσις αυτού.

Θλίψεις και ασθένειαι συνοδεύουν ημάς κατά την επίγειον ημών πορείαν. Άνευ τούτων ουδείς εκ των υιών του Αδάμ δύναται να σταθή εν ταπεινώσει. Οι υπομένοντες όμως εις τέλος αξιούνται της «του Χριστού ταπεινώσεως» (βλ. Ματθ. 11,29), περί της οποίας ο Άγιος Σιλουανός λέγει ότι είναι «απερίγραπτος», διότι ανήκει εις άλλο, ανώτερον επίπεδον του είναι. Η απόκτησις του δώρου τούτου είναι δυνατή δια της συνεχούς μνήμης του Χριστού και της προσευχής προς Αυτόν:

«Κύριε Ιησού Χριστέ, ο Μέγας και Άγιος Θεός, Συ Αυτός δίδαξον με την ταπείνωσιν Σου... δέομαι Σου, ελέησον με τον αμαρτωλόν».

Ούτω **μόνον δια του πυρός της μετανοίας αναπλάττεται η φύσις ημών** δια της μετά δακρύων προσευχής εξαλείφονται εν ημίν αι ρίζαι των

παθών· δια της επικλήσεως του Ονόματος του Ιησού καθαίρεται, αναγεννάται και αγιάζεται η φύσις ημών: «Υμείς καθαροί εστε δια τον λόγον όν λελάληκα υμίν. Μείνατε εν Εμοί ...» (Ιωάν. 15,3-4). Τίνι τρόπω να παραμείνωμεν εν Αυτώ; Εδόθη εις υμάς το Όνομά Μου, και εν τω Ονόματί Μου ο Πατήρ θα δώση εις υμάς πάντα όσα ζητήσητε: «... ό,τι αν αιτήσητε τον Πατέρα εν τω Ονόματί Μου, δω υμίν» (Ιωάν. 15,16):

«Κύριε Ιησού Χριστέ, ο Μόνος εν αληθεία αναμάρτητος, ελέησον με τον αμαρτωλόν».

Οι Πατέρες ημών διδάσκουν να προσευχώμεθα δια του Ονόματος του Ιησού μη μεταβάλλοντες συχνάκις τον τύπον της προσευχής. Τούτο όμως είναι, από καιρού εις καιρόν, απαραίτητον δια την ανανέωσιν της προσοχής, και εισέτι δια την ανανέωσιν της προσευχής, όταν ο νους μεταβαίνει εις θεολογικάς θεωρίας ή πλατύνηται η καρδιά, όπως περιλάβη τον κόσμον όλον. Ούτω δια του Ονόματος του Χριστού Ιησού δυνάμεθα να καλύψωμεν παν εσωτερικόν και εξωτερικόν γεγονός. Κατ' αυτόν τον τρόπον η θαυμαστή αύτη προσευχή περιπτύσσεται το παν, γίνεται παγκόσμιος.

**Από το βιβλίο: "Περί Προσευχής" Αρχιμανδρίτου ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ (Σαχάρωφ).
Μετάφρασις εκ του Ρωσικού Ιερομονάχου Ζαχαρίου. Ιερά Πατριαρχική
και Σταυροπηγιακή Μονή Τιμίου Προδρόμου. Έσσεξ Αγγλίας 1993**

Πηγή : <http://www.oodegr.com/>